

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/272/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712209721
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5712209721.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľky: V. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., ul. L. č. XXXX/XX, zastúpená splnomocneným zástupcom Mgr. Patrikom Pálffym, advokátom, so sídlom Y., W. L. č. X, proti odporcovi: R. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y., ul. A. L. č. X/XX, zastúpenému splnomocneným zástupcom JUDr. Jánom Repáňom, advokátom, so sídlom Y., ul. M. R. U. č. XX, o určenie neplatnosti dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo dňa 08. 11. 2010, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Martin zo dňa 19. februára 2012 č. k. 8C/142/2012-99, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Martin rozsudkom zo dňa 19. 02. 2012 č. k. 8C/142/2012-99 návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietol. Navrhovateľku zaviazal nahradiť odporcovi trovy konania vo výške 322,08 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, na účet JUDr. Jána Repáňa, advokáta.

Súd konštatoval, že navrhovateľka sa svojim podaním domáhala, aby určil, že dohoda o vyporiadaní BSM uzavretá medzi účastníkmi konania zo dňa 08. 11. 2010, je neplatnou. V súvislosti s touto určovacou žalobou bol súd povinný skúmať naliehavý právny záujem navrhovateľky na tejto určovacej žalobe. Navrhovateľka svoj naliehavý právny záujem na určení neplatnosti odôvodnila tým, že ak by súd zamietol návrh na určenie platnosti tejto dohody, navrhovateľka by v súčasnej dobe nemala možnosť v dome bývať, nemá inú možnosť bývania a vzhľadom k svojmu zdravotnému stavu má sťaženú situáciu nájsť si vhodné bývanie. Podľa súdu preto zo strany navrhovateľky nie je daný naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o vyporiadaní BSM. V súlade s ust. § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) je nesporné, že navrhovateľke podľa pôvodnej dohody nepripadli žiadne nehnuteľnosti, teda ani 1-izbový byt. Odporca jej však vyplatil 43.800 eur a 1-izbový byt na základe kúpnej zmluvy previedol na navrhovateľku. Navrhovateľka však následne tento byt odpredala V. U., čo sama potvrdila na pojednávaní súdu dňa 19. 02. 2013. Táto kúpna zmluva bola už aj zavkladovaná v katastri nehnuteľnosti. Bola aj vyplatená kúpna cena tohto bytu. Podľa navrhovateľky bola však hlboko pod všeobecnú cenu. Zo strany navrhovateľky nie je podľa súdu daný dôvod na určenie platnosti dohody o zrušení a vyporiadaní BSM. Na základe tejto dohody odporca riadne svoj záväzok voči navrhovateľke plnil a navrhovateľka namietala neplatnosť dohody o vyporiadaní BSM až po prevzatí finančnej náhrady v zmysle dohody, ako uviedla aj v konaní sp. zn. 21C/1/2010 na pojednávaní súdu dňa 04. 11. 2011 (č. l. 132 spisu) s tým, že po prevzatí finančnej sumy mienila tieto obidva rodinné domy spätne odkúpiť od navrhovateľa.

K meritu veci týkajúceho sa určenia neplatnosti dohody o vyporiadaní BSM súd poukázal na konanie sp. zn. 21C/1/2010 ohľadom vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva účastníkov po rozvoze manželstva. Návrh bol podaný dňa 07. 01. 2010. V priebehu konania bola súdu predložená dňa 12. 04. 2011 dohoda o vyporiadaní BSM zo dňa 08. 11. 2010, na základe ktorej zobral odporca svoj návrh na vyporiadanie BSM späť a konanie bolo zastavené. Navrhovateľka v odvolaní proti uzneseniu o zastavení konania uviedla, že dohoda o vyporiadaní BSM bola uzatvorená v tiesni za nápadne nevýhodných

podmienok (č. I. 106 spisu). Taktiež uviedla, že v čase podpísania dohody o vyporiadaní BSM bola finančne odkázaná na vyplatenie sumy z vyporiadania, nakoľko nemala žiadne finančné prostriedky na stravu, bývanie, nemala zabezpečenú žiadnu bytovú náhradu. Teda až po vyplatení náhrady jej podielu na BSM a uzavretí dohody o vyporiadaní BSM začala namietat' neplatnosť tejto dohody z dôvodu tiesne a nápadne nevýhodných podmienok. Žiadnymi inými skutočnosťami tieseň a nápadne nevýhodné podmienky neodôvodnila. Aj v uznesení Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6Co/117/2012 sa tento zaoberal otázkou, či u navrhovateľky došlo k uzatvoreniu dohody v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok pričom bolo konštatované, že táto žiadnym spôsobom nepreukázala, že k uzavretiu zmluvy došlo v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Pokiaľ namietala, že dohodu o vyporiadaní BSM podpísala pod nátlakom vzhľadom na zlú finančnú situáciu, vykonaným dokazovaním bolo zistené, že poberá invalidný dôchodok vo výške 454 eur a výživné zo strany odporcu vo výške 200 eur. Navrhovateľka finančné plnenia, ktoré jej postupne odporca plnil na základe dohody o vyporiadaní BSM prijala a neplatnosť dohody do tejto doby nenamietala.

Pokiaľ právny zástupca navrhovateľky žiadal o vypracovanie psychiatrického znaleckého posudku v súvislosti s tým, že navrhovateľka v čase podpísania takejto dohody nemala spôsobilosť na právne úkony, súd tento návrh zamietol aj s poukazom na znalecký psychiatrický posudok vypracovaný v rámci trestného konania. Poukázal aj na to, že pokiaľ by odporkyňa trpela poruchou, ktorá by ju učinila nespôsobilou na právne úkony, nebola by spôsobilá ani v súčasnej dobe uzatvoriť kúpnu zmluvu na odpredaj 1-izbového bytu, ktorý vlastnila po vysporiadaní BSM a keďže sa jedná o organický psychosyndróm, následkom organického poškodenia CNN (centrálneho nervového systému) musel by pretrvávajúť tento stav aj do budúcnosti. Teda aj v čase uzavretia kúpnej zmluvy na odpredaj 1-izbového bytu pánovi U..

O trovách konania súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a priznal odporcovi ako plne úspešnému účastníkovi konania právo na náhradu trov konania z titulu právneho zastupovania advokátom.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie navrhovateľka, jednak prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu a jednak osobne.

Navrhovateľka v odvolaní prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu navrhla rozsudok okresného súdu zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vytýkala súdu, že neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, taktiež, že dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ako i preto, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Navrhovateľka tvrdila, že uzavrela dohodu o vyporiadaní BSM v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, nakoľko cena za obidva domy, ktoré boli predmetom BSM bola neprimerane nízka. Podľa stanoviska realitnej kancelárie REALITY - CENTER, s. r. o., obidva domy, ktoré boli predmetom BSM ocenili v rozmedzí od 172.000 eur do 190.000 eur. Dohoda o vyporiadaní BSM vychádzala z ceny 140.000 eur, t.j. rozdiel medzi ocenením je najmenej 32.000 eur a najviac 50.000 eur. Navrhovateľka listom zo dňa 05. 06. 2012 odstúpila od predmetnej dohody, pričom doručila toto odstúpenie riadne odporcovi prostredníctvom pošty.

Ďalej uviedla, že od roku 2000, od prekonania NCMP - ľudovo porážky bola odkázaná na pomoc odporcu, ktorý k nej však nebol ohľaduplný, obmedzoval ju nielen v pohybe na zdravom čerstvom vzduchu, ale aj v strave a vo vykonávaní základných potrieb. Mala a má ťažký život. Od februára 2008 spávala nepretržite len na vozíku, napokon dostala stromboflebitídu (nález MUDr. V.), neustále bola odporcom urážaná a ponižovaná aj pred deťmi. Odporca spálil všetky jej topánky, rozstrihal oblečenie, poškodil kotol a podlahové kúrenie len, aby odišla. Doslova trpela príkazmi a odkázanosťou na odporcu, musela plniť jeho príkazy, nakoľko nebola samostatná, a to ako v čase pred zánikom manželstva, tak aj po zániku manželstva, t. j. v čase vyporiadania BSM po rozvoде. Na základe týchto skutočností podpísala predmetnú dohodu o vyporiadaní BSM.

Konanie odporcu sa preto prieči dobrým mravom a navrhovateľka mala za to, že právny úkon, t. j. dohoda o vyporiadaní BSM manželov je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka. V čase podpísania dohody o vyporiadaní BSM manželov, bola finančne odkázaná na vyplatenie sumy z vyporiadania, nakoľko nemala žiadne finančné prostriedky na stravu, bývanie, nemala zabezpečenú žiadnu bytovú náhradu a jej bývalý manžel to všetko vedel a zneužil. Všetky nehnuteľnosti odporca dal napísať na seba, nebral žiadny ohľad na jej imobilitu a skutočnosť, že nemá kde bývať. V čase podpísania bola v ťažkej životnej a finančnej situácii. Až neskôr sa dozvedela, že nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom vyporiadania boli

vyporiadané za nízke ceny, t. j. pod trhovú cenu. Navrhla preto, aby súd ustanovil znalca na odhad ceny predmetných nehnuteľností a tiež žiada o vypracovanie psychiatrického znaleckého posudku v súvislosti s tým, že v čase podpísania predmetnej dohody nemala spôsobilosť na právne úkony.

Ďalej navrhovateľka uviedla, že v konaní napadla aj neplatnosť právneho úkonu - dohody o vyporiadaní BSM uzavretej medzi ňou a odporcom z dôvodu ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko v čase uzatvorenia tejto, trpela duševnou poruchou, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Táto skutočnosť vyšla najavo až v priebehu konania po pripojení trestného spisu ČVS: ORP-597/OVK-MT-2010. Z tohto spisu súd jednoznačne zistil, že v súvislosti s trestným konaním bol vypracovaný znalecký psychiatrický posudok so záverom, že u nej nebolo zistené duševné ochorenie charakteru psychózy, respektíve v čase činu, ani aktuálne pri znaleckom vyšetrení. Znalci však zistili duševnú poruchu - diagnostický organický psychosyndróm ťažkého stupňa s organickými zmenami osobnosti a depresívnymi rozladmi. Navrhovateľka podľa tohto znaleckého posudku nechápe zmysel trestného konania vo všetkých súvislostiach a dôsledkoch a táto duševná porucha má podstatný vplyv na vierohodnosť svedkyne. Podľa navrhovateľky napriek týmto jednoznačným záverom znaleckého posudku a napriek opakovanému návrhu právneho zástupcu navrhovateľky na vykonanie psychiatrického znaleckého posudku na posúdenie duševného stavu navrhovateľky v čase uzavretia dohody o vyporiadaní BSM, súd prvého stupňa odmietol vykonať tento dôkaz, ktorý by mohol jednoznačne potvrdiť alebo vyvrátiť skutočnosť či v čase uzavretia dohody o vyporiadaní BSM trpela duševnou chorobou, ktorá ju robí na tento úkon neschopnou, a teda či právny úkon je alebo nie je platný. Nevykonaním tohto navrhovaného dôkazu, súd jednoznačne neúplne zistil skutkový stav veci nevykonaním navrhnutého dôkazu potrebného pre zistenie rozhodujúcich skutočností v súlade s ust. § 205 ods. 2 písm. c/ O. s. p.

Navrhovateľka preto navrhla, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľka v odvolaní podanom osobne popisovala skutočnosti ohľadom jej manželského spoluzitia, zdravotného stavu a nadobudnutia nehnuteľností.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľky písomne vyjadril prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu.

Uviedol, že navrhovateľkou podané odvolanie opätovne svojím obsahom poukazuje na skutkové okolnosti prejednávanej veci, presne tak ako sú uvedené v žalobnom návrhu, na základe čoho usudzuje, že predmetná dohoda o vyporiadaní BSM, uzavretá medzi navrhovateľkou a ním je neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka z dôvodu, že jeho konanie odporcu sa prieči dobrým mravom a podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka, nakoľko v čase uzavretia tejto dohody údajne trpela duševnou poruchou, ktorá ju mala robiť pre tento právny úkon neschopnou. Podľa odporcu všetky tieto jej tvrdenia sú iba úsilím zmiast' súdy pri rozhodovaní, pretože nikdy sa nezakladali na pravde, vždy boli iba dôsledne premysleným a vykonávaným konaním, nemajúcim oporu v realite. V tejto súvislosti odporca poukázal na to, že všetky úkony, ktoré sa robili, boli plne v rézii navrhovateľky a tieto akceptoval. Robil tak preto, že mal za to, že pokiaľ celý scenár vyporiadania bude podľa jej predstáv, vrátane prípravy dohody o vyporiadaní BSM a zabezpečenia znalcov na ohodnotenie nehnuteľností, tak nevzniknú pochybnosti a konanie bude ukončené dohodou. Nestalo sa tak i napriek tomu, že akceptoval všetky požiadavky navrhovateľky. Táto opäť všetko spochybňuje ale až vtedy, keď obdržala dohodnuté finančné prostriedky. Ak sa podľa neho odvolací súd oboznámi so správaním navrhovateľky tak nepochybne zistí, že jej tvrdenia sú účelové a neobjektívne. Uskutočnila všetky kroky k tomu, aby zabezpečila jeho trestné stíhanie a aj zložka polície niekoľkokrát posúdila jej tvrdenia za neopodstatnené. I tieto spisy sú súčasťou spisu a je možné tieto závery zistiť. Podľa odporcu preto okresný súd správne vec posúdil a mal dostatočne vykonané dokazovanie na to, aby bolo možné bez hocikákoľvek pochybností prijať rozsudkom stanovený záver.

Ďalej odporca uviedol, že tým, že si navrhovateľka zabezpečila k predmetnej dohode o vyporiadaní BSM po rozvode manželstva, ktorá bola uzavretá dňa 08. 11. 2010 svojho právneho zástupcu, tak týmto bol prítomný i ďalší subjekt, ktorý dohliadal na požiadavky navrhovateľky, ktoré si táto vymieňovala a dohodou zabezpečovala. Práve právny zástupca potvrdil tieto skutočnosti a tiež to, že pripravoval dohodu o vyporiadaní BSM. Ak by mali platiť tvrdenia navrhovateľky, tak ňou zvolený právny zástupca by musel robiť proti jej záujmom. Toto však nikde navrhovateľka nespomína, ani žiadnym spôsobom nenaznačuje, že by ňou zvolený právny zástupca nerešpektoval jej požiadavky na vyporiadanie. Preto ak takto fundovaná osoba zastupovala záujmy navrhovateľky, tak nie je možné prijať jej tvrdenia o uzavretí dohody o vyporiadaní BSM v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Obdobne to

platí o cene ohodnotených nehnuteľností v zmysle znaleckých posudkov, ktoré mal právny zástupca navrhovateľky k dispozícii a ktoré v časti zabezpečoval. Už tieto skutočnosti svedčia o tom, že v čase podpisu bola navrhovateľka plne právne spôsobilá (mimochodom počas tohto konania navrhovateľka opäť sa zbavila nehnuteľností, v ktorej mala možnosť bývať a prijala finančné prostriedky od kupujúceho) bola si vedomá cien nehnuteľností a tiež podmienok, za ktorých dochádzalo k podpisu dohody. Preto zdôvodnenie odvolania proti rozhodnutiu prvostupňového súdu je iba opakovaním účelovo tvrdených skutočností, ktoré sú vykonštruované a ktoré navrhovateľka doslova konfabuluje na to, že chce súdu predostrieť podmienky, ktoré by mali byť podkladom pre vyhovie jej žiadosti v znení tohto návrhu. Vyvrcholením celej kauzy je návrh dohody, ktorý bol vypracovaný Mgr. R. S. - advokátom, ktorý bol toho času právnym zástupcom navrhovateľky, splnomocnený na úkony smerujúce k vyporiadaniu ich BSM. Ceny nehnuteľností patriacich do BSM, z ktorých vychádzali pri uzatváraní dohody boli stanovené znaleckými posudkami. Na stanovenie hodnoty dvoch bytov, ktoré spoločne vlastnili a ktoré boli viac menej ustálené čo do ceny, nechal znalecké posudky vypracovať on a to preto, aby navrhovateľka nespochybňovala ceny rodinných domov, na ktoré stanovenie hodnoty týchto rodinných domov nechala znalecké posudky vypracovať navrhovateľka. Tieto vzájomne za porady s jej právnym zástupcom rešpektovali a preniesli do podpísanej dohody. Nemôže preto ísť o prípad uzavretia dohody za nápadne nevýhodných podmienok. S týmito podmienkami bola navrhovateľka počas celého rokovania, ako aj samotného podpisu predmetnej dohody uzročená.

Ani tvrdenia navrhovateľky, že dohodu uzatvárala v tiesni a pod nátlakom vzhľadom na svoju zlú finančnú situáciu, nie sú pravdivé. Mala možnosť sa s napadnutou dohodou o vyporiadaní BSM riadne oboznámiť, pretože s touto disponovala celý deň pred jej podpisom, pred ktorým si ju aj sama znovu prečítala a nemala voči nej žiadne námietky. Podpisy boli vykonané na Notárskom úrade Martin JUDr. Vladimíra Kostovčáka a následne tam boli aj osvedčené. Týmto podpisom navrhovateľka prejavila svoju slobodnú, vážnu a určitú vôľu byť viazaná podmienkami. Na navrhovateľku pri uzatváraní napadnutej dohody nebol vyvíjaný žiadny nedovolený nátlak, ani fyzické, či psychické donútenie ako z jeho strany, tak ani zo strany žiadnej inej tretej osoby. Podpis navrhovateľky na predmetnej dohode bol skutočným prejavom jej slobodnej vôle vyvolať právne následky v nej uvedené a to aj z toho dôvodu, že navrhovateľka mala pri uzatváraní dohody na výber z viacerých variantov vyporiadania BSM, pričom si sama vybrala spôsob v dohode určený ako ten, ktorý jej najviac vyhovoval.

Podľa odporcu zlú finančnú situáciu navrhovateľka preukazovala iba svojím tvrdením, kedy proklamovala, že nemala žiadne finančné prostriedky na stravu, bývanie a nemala zabezpečenú žiadnu bytovú náhradu. Táto má svoj dôchodok vo výške 460 eur, poberá príspevok od rozvedeného manžela vo výške 200 eur, má osobnú asistentku 13 hodín denne bezplatne a nezaťažuje ju on ani výživným na deti, ktoré v plnom rozsahu znáša on. I tu je podľa neho vidieť navrhovateľkou tvrdenú nepravdu. Žiadnym iným spôsobom nepreukázala skutočnosť, že k uzavretiu dohody došlo v tiesni pod nátlakom vzhľadom na jej zlú finančnú situáciu a za nápadne nevýhodných podmienok. Všetky finančné prostriedky vyplývajúce z dohody má navrhovateľka, ktorá dokonca si predala byt, ktorý jej ponechal a má iba finančné prostriedky.

Pokiaľ navrhovateľka mala pri podpisovaní dohody údajne trpieť duševnou chorobou, a preto v čase podpisu nemala mať spôsobilosť na právne úkony, čo malo spôsobiť neplatnosť dohody, v tomto prípade je podľa odporcu potrebné poukázať na to, že navrhovateľka podala na neho dve trestné pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 Trestného zákona v auguste 2010. Konanie sa viedlo na OR PZ Martin pod sp. zn. ČVS: ORP-579/OVK-MT-2010 a trestné stíhanie bolo zastavené, pretože skutok, pre ktorý bolo stíhanie začaté nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Toto oznámenie uskutočnila len dva mesiace pred podpisom predmetnej dohody. Ďalšie trestné oznámenie na jeho osobu učinila navrhovateľka dňa 20. 04. 2012. Toto oznámenie bolo uznesením vydaným OR PZ Martin sp. zn. ČVS: ORP-284/1-OVK-MT-2012 zo dňa 10. 05. 2012 odmietnuté, nakoľko nebol dôvod na začatie trestného stíhania alebo na postup podľa § 197 ods. 2 Trestného poriadku. Zároveň keby navrhovateľka trpela duševnou chorobou, ktorá by ju činila nespôsobilou na právne úkony, nebola ani spôsobilá uzatvoriť kúpnu zmluvu na predaj jej 1-izbového bytu pánovi U., ktorého sa stala vlastníčkou na základe predmetnej dohody o vyporiadaní BSM. Jej spôsobilosť je závislá od toho či sa jej to hodí alebo nie. Potom by ani splnomocnenie nemohla udeliť tretej osobe.

Z týchto dôvodov podľa odporcu navrhovateľka bola v čase uzatvárania dohody o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo dňa 08. 11. 2010 plne spôsobilá na právne úkony. Nie je preto dôvodné, aby súd vykonal psychiatrický znalecký posudok na posúdenie duševného stavu navrhovateľky v čase uzavretia tejto dohody.

Odporca preto navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť a priznať mu trovy odvolacieho konania z titulu právneho zastupovania advokátom v sume 81,46 eur.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. f/, 2 O. s. p.) z nasledovných dôvodov:

V preskúmvanej veci sa navrhovateľka domáhala určenia, že dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov zo dňa 08. 11. 2010 uzatvorená medzi ňou a odporcom, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Martin Katastrálnym úradom Žilina pod V 5041/2010 zo dňa 06. 12. 2010 sa zrušuje od začiatku pretože táto bola uzavretá v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Na pojednávaní dňa 09. 11. 2012 uviedla, že trvá na podanom návrhu ohľadom zrušenia dohody o vyporiadaní BSM, teda o určení, že táto dohoda je neplatná. Okrem toho uviedla, že ďalším dôvodom pre určenie neplatnosti tejto dohody o vyporiadaní BSM je aj tá skutočnosť, že v čase uzatvorenia tejto dohody trpela duševnou poruchou, teda nemohla rozpoznať význam takejto podpísanej dohody. Zmenu petíty v zmysle návrhu navrhovateľky súd pripustil. Okresný súd rozsudkom návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietol.

Navrhovateľka pokiaľ ide o neplatnosť dohody o vyporiadaní BSM v odvolaní vytýkala súdu aj nevykonanie navrhnutého dôkazu a to psychiatrického znaleckého posudku na posúdenie duševného stavu. Nevykonaním tohto navrhovaného dôkazu súd podľa nej jednoznačne neúplne zistil skutkový stav.

V sporovom konaní, o ktoré ide aj v prejednávanej veci, platí dispozičná a prejednacia zásada. Účastníci sú v ňom povinní prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania najmä tým, že pradživo a úplne opíšu všetky potrebné skutočnosti a označia dôkazné prostriedky (viď § 101 ods. 1 O. s. p.) a sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, len súd ale rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná (viď § 120 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ účastník navrhne súdu dôkaz, je povinný uviesť, ktoré skutočnosti sa týmto dôkazom majú preukázať. Súd nevykoná dôkazy, ktoré nie sú pre posúdenie veci relevantné a nemôžu smerovať k zisteniu skutočností predvídaných skutkovou podstatou právnej normy, ktorú treba na danú vec aplikovať. Súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (viď § 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníkov konania.

Podľa ust. § 149 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak dôjde k vyporiadaniu dohodou, sú manželia povinní vydať si na požiadanie písomné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadal.

Predmetom platne uzatvorenej dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva je, aby účastníci takejto dohody boli spôsobilí na právne úkony.

Ak dohoda o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva trpí vadami, môže byť neplatná podľa § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Podľa § 38 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, je právny úkon neplatný, ak ten kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Nie je potrebné, aby konajúca osoba (jedna z viacerých konajúcich osôb) bola v dobe právneho úkonu zbavená spôsobilosti na právne úkony alebo aby jej spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená, prípadne ak obmedzenie na základe rozhodnutia nezahŕňa právny úkon, o ktorý ide. Postačí, aby v rozhodnej dobe bola konajúca osoba postihnutá duševnou poruchou, ktorá ju robí na právne úkony neschopnosťou.

V každom prípade je potrebné konkrétne skúmať, či je tu súvislosť medzi duševnou poruchou a právnym úkonom a či práve pre duševnú poruchu bol účastník neschopný urobiť konkrétny právny úkon buď

preto, že nedokázal posúdiť následky takéhoto konania alebo nebol schopný ovládnuť svoje konanie. Táto skutočnosť by mala byť predmetom znaleckého dokazovania.

Ak bol právny úkon urobený fyzickou osobou, ktorá nie je spôsobilá na právne úkony alebo osobou konajúcou v duševnej poruche, považuje sa za neplatný. Neplatnosť podľa tohto ustanovenia je absolútnou neplatnosťou.

Odvolačný súd mal z obsahu spisu preukázané, že okresný súd návrh navrhovateľky na vypracovanie psychiatrického znaleckého posudku zamietol aj s poukazom na znalecký psychiatrický posudok vypracovaný v rámci trestného konania vo veci ČVS: ORP-597/OVK-MT-2010. Znalecký psychiatrický posudok vo veci trestného stíhania pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby bol vypracovaný z dôvodu overenia vierohodnosti výpovede navrhovateľky ako svedkyne v tomto konaní, vzhľadom k tomu, že táto podala na odporcu trestné oznámenie pre trestný čin týrania blízkej a zverenej osoby. Znalci v rámci tohto psychiatrického znaleckého posudku konštatovali, že navrhovateľka trpí duševnou poruchou, diagnosticky organický psychosyndróm ťažkého stupňa organickými zmenami osobnosťami a depresívnymi rozladami a nechápe zmysel trestného konania vo všetkých súvislostiach a najmä dôsledkoch. Táto duševná porucha má podstatný vplyv na jej vierohodnosť v tom zmysle, že jej výpovede nie sú vierohodné a diagnosticky organický psychosyndróm ťažkého stupňa je následkom organického poškodenia centrálného nervového systému spôsobené postihnutím, ale aj sociálnou izoláciou. Súd však poukázal na to, že pokiaľ by odporkyňa trpela poruchou, ktorá by ju učinila nespôsobilou na právne úkony, nebola by spôsobilá ani v súčasnej dobe uzatvoriť kúpnu zmluvu na odpredaj 1-izbového bytu, ktorý vlastnila po vysporiadaní BSM a keďže sa jedná o organický psychosyndróm, následkom organického poškodenia CNN (centrálného nervového systému) musel by pretrvávať tento stav aj do budúcnosti. Teda aj v čase uzavretia kúpnej zmluvy na odpredaj 1-izbového bytu pánovi U..

Krajský súd sa oboznámil s obsahom pripojeného spisu ČVS: ORP-597/OVK-MT-2010, z ktorého vyplývalo, že dňa 11. 08. 2010 navrhovateľka podala na odporcu trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby. Dňa 26. 08. 2010 nežiadala trestné stíhanie odporcu, nakoľko má k nemu ešte citový vzťah. Dňa 08. 09. 2010 opätovne žiadala, aby bolo začaté trestné stíhanie vo veci podozrenia zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby na základe toho, čo uviedla v prvotnom trestnom oznámení. Uznesením Okresného súdu Martin zo dňa 15. 10. 2010 sp. zn. Tp/668/2010 bol nariadený príkaz na vyšetrenie duševného stavu navrhovateľky ako svedka lebo s poukazom na odborné vyjadrenie MUDr. E. F., psychiatra z Psychiatrickej liečebne Sučany boli pochybnosti o jej duševnom stave. Potom ako bola navrhovateľka dňa 16. 11. 2010 znalcami z odboru zdravotníctvo a farmácia odvetvia psychiatria vyšetrená, bol dňa 07. 12. 2010 vo veci vyšetrenia jej duševného stavu podaný znalecký posudok. Podľa záveru posudku u navrhovateľky znalci nezistili duševné ochorenie charakteru psychózy respektíve, v čase činu, ani aktuálne pri znaleckom vyšetrení. Zistili duševnú poruchu diagnosticky organický psychosyndróm ťažkého stupňa, s organickými zmenami osobnosti a depresívnymi rozladami. Týmito diagnózami menovaná trpela aj v sledovanej dobe. Navrhovateľka podľa znaleckého posudku nechápe zmysel trestného konania vo všetkých súvislostiach a dôsledkoch. Zistená duševná porucha má podstatný vplyv na vierohodnosť svedkyne v tom zmysle, že jej výpovede nie sú vierohodné.

V prvom rade je potrebné uviesť, že z vyššie uvedeného vyplýva, že znalecký posudok bol vyhotovený len pre účely trestného konania, v ktorom navrhovateľka mala vystupovať ako svedkyňa - poškodená. Znalci síce vyšetrovali duševný stav navrhovateľky ale hlavne so zreteľom na skutočnosti rozhodné pre toto konanie. Aj napriek tomu však zo znaleckého posudku vyplýva, že k vyšetreniu navrhovateľky zo strany znalcov došlo dňa 16. 11. 2010 a nakoľko sporným právnym úkonom je uzavretie dohody o vyporiadaní BSM zo dňa 08. 11. 2010 existujú podľa odvolacieho súdu pochybnosti o jej duševnom stave. Táto skutočnosť si preto vyžadovala vykonanie navrhovaného dôkazu v tomto konaní. Nepostupoval preto okresný súd správne pokiaľ takýto dôkaz nevykonal.

Z tohto dôvodu odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní preto okresný súd nariadi vykonanie navrhovaného znaleckého posudku na posúdenie duševného stavu navrhovateľky ku dňu vykonania právneho úkonu. Od jeho záverov bude závisieť ďalší postup v konaní. Za stavu, že právny úkon bude posúdený ako platný, okresný súd sa bude zaoberať aj ďalším namietaným dôvodom neplatnosti tohto právneho úkonu, ktorý mal byť podľa navrhovateľky vykonaný v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok po tom ako došlo z jej strany k odstúpeniu

od neho. Totiž základným predpokladom k tomu, aby mohlo z dôvodov v zákone uvedených dôjsť k odstúpeniu od zmluvy, je to, aby zmluva bola platne uzavretá lebo ak k tomu nedošlo, potom sa nemohlo od zmluvy odstúpiť (R 22/1976). Z toho dôvodu odvolací súd tento namietaný dôvod neplatnosti pri rozhodovaní nepreskúmaval.

V novom konaní rozhodne okresný súd aj o trovách prvostupňového a odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte v pomere 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.